

היחידה להתנסות מעשית מעשית בהוראה והדרכה פדגוגית במכללת סכנין

ראש היחידה: ד"ר טארק מוראד

מהי הדרכה?

הדרכה היא פעילות של אינטראקציה בין אישית שנועדה לסייע להתפתחותם של הפועלים בה. להדרכה מאפיינים ייחודיים: היא מתייחסת הן לתחום הקוגניטיבי והן לתחום האפקטיבי (ונעה ביניהם באופן דינאמי. בנוסף קיימת בהדרכה אי סימטריה בין המודרך למדריך. ההדרכה מעמידה את הפועלים בהתמודדות מתמדת, בה גם המכשולים הינם חלק בלתי נפרד מן הדרך (פלדמן, 1994) אבן שושן מגדיר הדרכה כ": הוראת דרך, ניהול בדרך הנכונה. " (קרן, 1995), מציינת כי מדובר בתהליך, מסע בדרך בו המדריך יודע את המטרה הסופית ואת הכיוון, אך הוא גם שותף פעיל החשוף לטעויות ולהפתעות במהלך מסלול זה. ההדרכה הפדגוגית מוגדרת בספרות המקצועית כתהליך בינאישי מתמשך, שבמהלכו מסייע האדם המיומן לאדם המיומן פחות לפתח התנהגות וזהות מקצועית של מורה. (אנדרסון & שאנון, 1988). האדם המיומן במקרה זה הינו המדריך הפדגוגי. המד"פ נושא תפקידים רבים ומגוונים החל ממדריך ומלווה, ועד למורה חוקר (זילברשטיין, 2005). המוביל האקדמי מלווה את המתקשר להוראה במהלך ההתנסות המעשית בביה"ס המאמן, יחד עם המורה המאמן. במחקרים נמצא שההתנסות המעשית מהווה חלק משמעותי ביותר בהכשרת מורים. בשנים האחרונות מודל עמיתות שדה-מכללה מעביר את מרכז הכובד של ההכשרה אל בתי הספר כחלק מתפיסה הפרקטית הדוגלת בשיתוף והדדיות ביחסי מכללה שדה. (זילברשטיין רייכנברג 2005). הוכיח עצמו כמודל התורם להצמחת פרח ההוראה וכניסתו הטובה יותר כמורה מתחיל לתוך ביה"ס. סטודנטים בפועל מעריכים את הליווי הפדגוגי והדידקטי במידה רבה מאד וכן גם את המדריכים הפדגוגים ומורי הדידקטיקה (סמית ולב ארי, 2004). רייכנברג וורטהיים (2002) מצביעות על שני מרכיבי ידע שנמצאו כחשובים ביותר על-ידי המדריכים הפדגוגיים, והם: ידע בהדרכה-פדגוגיה וידע במיומנויות ההוראה. מכללת סכנין-מכללה אקדמית להכשרת עובדי הוראה רואה בהתנסות המודרכת בהוראה את תכלית הלימודים העיוניים המתקיימים בה, ומייחסת חשיבות רבה להכשרתם של סטודנטים להוראה. בעבודה המעשית ניתנת ההזדמנות לפרחי ההוראה לחיות את חיי הכתה ובית הספר בצורה אמיתית תחת פיקוחם של מורים מאמנים בעלי ניסיון רב שנים

בהוראה, ומדרכים פדגוגים (מובילים אקדמיים) מנוסים ומוכשרים. בתוך כותלי בית הספר הסטודנטים נחשפים לגורמים השונים המעורבים בתהליך ההוראה והניהול בבית ספר המאמן. כמו כן הסטודנטים צופים בפעילויות המתרחשות בבית הספר

ומנשים לדון ולנתח אותם, ובנוסף הם צופים בשיעורים, מכינים מערכי שיעורים, מלמדים ועושים הערכות. העבודה המעשית במכללה נמשכת שלוש שנים ובמהלכם יכירו התלמידים את מערכת החינוך – מסגרות לימוד, תכניות לימודים ואוכלוסיות שונות של תלמידים. פרחי ההוראה יכירו את תכניות הלימודים, את ספרי הלימוד ואת העזרים הדידקטיים הנהוגים במקצועות הלימוד השונים, ויתנסו במגוון דרכי הוראה. בעקבות ההכשרה המעשית ירכשו התלמידים הרגלי עבודה נכונים, ילמדו להכין מערך שיעור שקול ומנומק ויצטיידו בכלים שבעזרתם יוכלו לבנות יחידת לימוד ולפתחה. כל זאת בהדרכתו ובעזרתו של מדריך פדגוגי (מד"פ) המלווה באופן צמוד את תהליך ההכשרה. מספר השעות המיועדות לעבודה מעשית בביה"ס"ס נותן ביטוי לחשיבות העבודה המעשית. כאשר המכללה מקנה חמישית מתוכנית ההכשרה לעבודה המעשית בבתי"ס המשתתפים באימוני הסטודנטים, נוסף לקורסים תיאורטיים בתחומי פדגוגיה ודידקטיקה אשר מיושמות באופן פרקטי בבתי הספר (חליל ואסדי 2002).

מטרות העבודה המעשית

באמצעות העבודה המעשית המכללה משתדלת להשיג מטרות רבות בקשר לסטודנטים מהן:

1. פיתוח כישורי תצפיות במערך הבית ספרי והאלמנטים האקטיביים השונים הפועלים בתוכו.
2. הענקת הזדמנות לפרחי ההוראה להתנסות באופן אישי, תוך כדי התנסות ריאלית בתוך הכיתה, בית הספר והחברה.
3. מתן כלים לתלמידים להתנסות במתודיות שונות אשר מתאימות לצורכי התלמידים בסביבה החינוכית.
4. מתן הזדמנויות אמיתיות לסטודנטים לתכנן תכניות לימודיות, חלקית או שלמה, ולביצוע אותן תכניות בפועל, ואחר כך הערכתן.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِتَأْهِيلِ الْمُعَلِّمِينَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

5. לאפשר לסטודנטים לעבוד באמצעות פעילויות חינוכיות שונות כמו: למידה אינדיבידואלית, למידה בקבוצות קטנות של תלמידים, הכנת בחינות והערכתם, השתתפות בטיוולים, פגישות עם ההורים, ישיבות מורים ע"ש יצחק רבין ז"ל ופעילויות סוציאליות שונות.

6. עריכת מחקרים בהכשרה מעשית בשיתוף עם פרחי ההוראה והמורים המאמנים

7. הקמת קהילות למידה במרחבים ההיברידים

על מנת להשיג מטרות אלה הנהלת המכללה דאגה להכין מד"פים/ות ת מובילים אקדמיים משכילים, ומותאמים למאה ה-21, חוקרים ולומדים וזאת דרך:

- × השתתפות בהתמחות פרופסיונאלית במכון מופת
- × השתלמויות בהדרכה פדגוגית במכללה שניתנת על ידי חוקרים בתחום ממכון מופת.
- × השתתפות במחקרים בתחום ההדרכה במכללה.
- × השתתפות בימי עיון ובכנסים הרלוונטיים.
- × דיאלוג בין מדפים עמיתים דרך סיפורי מקרים וניתוחם.
- × פורטל הדרכה: דיווח של מנהלים, מורים מאמנים, מדפים ופרחי ההוראה. ותכנון העבודה בין הגורמים דרך הפורטל
- × העלאת (טפסים, מאמרים, פעילויות, פורומים לאתר.
- × תקשוב ההדרכה דרך בניית אתר לכל מדריך. ניתנה השתלמות

המכללה דואגת לקשר הדוק עם המסגרות החינוכיות אשר קולטות את פרחי ההוראה של המכללה וזאת דרך:

- × * ישיבות עם המנהלים, מורים מאמנים ופרחי ההוראה ותיאום ציפיות לפני כניסת פרחי ההוראה למוסד החינוכי, ורפלקציה בסוף שנת הלימודים
- × * השתלמויות למורים המאמנים והחונכים
- × * השתתפות הסטודנטים והמד"פים (מובילים אקדמיים) בפעילויות חברתיות בביה"ס.
- × * הזמנת מנהלים ומורים מאמנים לאירועים וטקסים במכללה.
- × * הזמנת תלמידי בתי ספר ומחנכיהם למכללה ולאפשר להם להשתמש במאגרי מידע במכללה

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל
☆☆☆☆☆

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْلِي الْمَعْلَمِيْنَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

- ✘ יוזמות ופרויקטים בבתי ספר בשותפות הסטודנטים של המכללה
- ✘ קהילות למידה
- ✘ עריכת מחקרים

מסגרת העבודה המעשית וניהולה

בחירת המסגרת לעבודה המעשית נעשית דרך התמחות, מסלול ההכשרה החינוכית לסטודנט: גני ילדים, בתי ספר יסודיים, חט"ב ומסגרות לחינוך מיוחד. מרכז ההדרכה הפדגוגית בוחר את המוסדות אשר משתתפים, בתי הספר אשר משתתפים בעבודה המעשית, בתיאום עם ראשי החוגים השונים במכללה. פעילות ההכשרה נמשכת לפחות שלוש שנים כולל ימי ההכנה לפתיחת שנת הלימודים. כל אחד מפרחי ההוראה חייב להתייצב בבית הספר יום או יומיים בשבוע, נוסף לשבועיים מרוכזים במשך כל שנה. מספר השעות המוקנות לכל תקופת ההכשרה הן מ-540 עד 720 שעה לפי מקצוע ההוראה בו הסטודנט מתמחה.

שיטת מינוי המדריכים הפדגוגים (המובילים האקדמיים) במכללת סכנין

ניתנת עדיפות גבוהה למרצים במכללה אשר השתתפו בלימודי הדרכה פדגוגית במשך שנתיים כ760 שעות וקיבלו תעודת הדרכה פדגוגית ממכון מופת. או מדריכים אשר עברו השתלמויות בהדרכה פדגוגית ע"י מומחים ממכון מופת בתוך כותלי מכללת סכנין. רכז ההדרכה פונה לראש החוג ומבקש שמות של מועמדים, ראש החוג בהתייעצות עם רכז ההדרכה בחוגי שולחים רשימת המדריכים הדרושים לרכז ההדרכה הכללי. רכז ההדרכה הכללי מבקש אישור ההנהלה למינוי השמות. לאחר אישור ההנהלה המדריך מתחיל את עבודתו לאחר קבלת הדרכה קצרה ממזכירות ההדרכה וראש החוג. ובאותה שיטה מופסקת עבודתו של המדריך הפדגוגית.

הקוד האתי של המדריכים בהכשרת מורים (לפי משתתפי פורום רכזי ההדרכה הפדגוגית במכללות)

מבוא

הקוד האתי של פרופסיה הוא מסמך המתאר את הערכים, המידות, הכישורים, המחויבות, וההתנהגויות המאפיינים את המשתתפים לפרופסיה כבעלי מקצוע מוסמכים וראויים לעסוק בו.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל
★★★★★

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمُعَلِّمِينَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 3-931-027-58

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

הקוד האתי של מדריכים הפדגוגים במכללות להכשרת מורים אמור להוות בסיס לצמיחתם בתוך המקצוע ולכלול אמות מידה להערכת התנהגותם הפרופסיונאלית.

גיבוש קוד אתי למדריכים פדגוגים במכללות להכשרת מחנכים נועד לעגן את זכותם לקבוע את מעמדם המקצועי ולהחליט באופן אוטונומי על המהויות המרכיבות את עבודתם.

ברוב ההחלטות המתקבלות במסגרת התפקיד נדרשת העמדה במבחן של נורמות מסוריות ושיקולים מקצועיים הנגזרים בחלקם הגדול מהסכמה בתוך קטמת ההשתייכות הפרופסיונאלית

הקוד האתי אמור לתת ביטוי לתפיסת התפקיד על בסיס הידע הפרופסיונאלי של העוסקים בו ולהגדיר מאפיינים וסדרי תקדימיות של מחויבויות המדריך.

תהליך גיבוש הקוד האתי תורם להגדרה ולהבהרה של סוגיות מתוך עמדת המדריכים ומזמן שיח פעיל ומפרה של עמיתים העוסקים במלאכה.

א. המוביל האקדמי כאיש מקצוע

1. המדריך הפדגוג (המוביל האקדמי) הנו בעל תפיסת עולם מוסרית-ערכית, מחויב לקידום ולשמירה על זכויות היסוד של האדם. מגלה מעורבות חברתית ולאומית.
2. המדריך הפדגוגי יוצר לעצמו תפיסת עולם חינוכית-דינאמית, ומייצג אותה בהתנהגותו המקצועית. תפיסה זו מתפתחת ונבחנת על בסיס ניסיון מקצועי נצבר וידע תיאורטי.
3. המדריך הפדגוגי משתייך ותורם לקהילה המקצועית שבה הוא פועל, ומטפח דיאלוג מקצועי עם שותפיו לתהליך ההכשרה.
4. המדריך הפדגוגי מכיר את התפיסה החינוכית של המכללה ושותף בעיצובה. תפיסה זו מהווה גורם משמעותי בשיקוליו המקצועיים.

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِتَأْهِيلِ الْمُعَلِّمِينَ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education
עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

5. המדריך הפדגוגי ער לאחריותו לעתיד הילדים ומערכת החינוך, ומבטא זאת בשיקולי המקצועיים.
6. המדריך הפדגוגי מתעדכן בידע מקצועי ומשתמש בו בביקורתיות, בהגינות ובפתיחות.
7. למדריך הפדגוגי יש זכות לאוטונומיה וליוזמה בתחומי עבודתו.
8. המדריך הפדגוגי מודע ומכיר את גבולות אחריותו המקצועית.
9. המדריך הפדגוגי שומר על כבוד המקצוע, ומונע מעשה או מחדל שעלול לפגוע בכבוד המקצוע.
10. המדריך הפדגוגי נמנע מלנצל את מעמדו וסמכותו להשגת טובות-הנאה אישיות, ולניצול הכפופים לו.

ג. מחויבות המדריך כלפי הסטודנטים

1. מתייחס לכל סטודנט בכבוד, בהגינות וביושר - כאל אדם בוגר בעל ידע וניסיון משלו.
2. נמנע מאפיייה של סטודנטים.
3. מתייחס לשונות בין הסטודנטים.
4. עושה ככל האפשר לסייע לסטודנט להתפתח מבחינה מקצועית עפ"י קריטריונים של דרישות המקצוע.
5. מזמן, מאפשר, ומעודד נגישות למקורות מידע ולהשקפות שונות במסגרת החוק.
6. המדריך מחויב בשמירת סודיות מידע מתחומים שונים שמגיע לידיו, ואינו רשאי למסור מידע אלא לאנשים ולמוסדות מוסמכים לכך.
7. המדריך שומר על צנעת הפרט - נמנע מלדון בבעיותיו האישיות של הסטודנט עם עמיתיו למקצוע, בהקשרים לא רלוואנטיים להכשרה.
8. המדריך דואג לתת לסטודנט מידע מהימן על מצבו בלימודים תוך כדי שיתופו בתהליכי ההערכה המעצבת, ותמיכה בו בתהליכי הצמיחה המקצועית.
9. המדריך יוצר אקלים נינוח שיאפשר תרבות של ערעור וחשיבה ביקורתית במערכת היחסים שלו עם קבוצת ההדרכה ועם סטודנטים יחידים.
10. המדריך בוחן ושוקל בכל שלב של ההכשרה, את מידת התאמתו של הסטודנט להוראה. הוא מצביע ללא משוא פנים על קשייו. אם קיימות הסתייגויות לגבי התאמתו למקצוע - לוקח

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمُعَلِّمِينَ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 3-931-027-58

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל
★★★★★

11. אחריות, בשיתוף עם מרכז המסלול וחברי צוות נוספים, ומגיע להחלטה על הפסקת הלימודים של הסטודנט במוסד. וזאת, מתוך אחריות לילדים שאותם אמור הסטודנט להורות ולחנך בעתיד, ולמערכת שבה יעבוד.

ג. מחויבות המדריך (המוביל האקדמי) כלפי עמיתיו

1. המדריך מתייחס בהגינות ובכבוד כלפי עמיתיו.
2. המדריך פועל לביסוסה של תרבות עבודה מוסדית ע"י קיום דיאלוג בנושאים רלוואנטיים ובקבלת החלטות. תרבות זו מאופיינת בשיתופיות, בביקורתיות בוכה ובתמיכה הדדית, המכוונת להגשמת המטרות החינוכיות.
3. המדריך מתמצא במכלול תפקידיו ותפקידי עמיתיו, ומקפיד לפעול בתחום אחריותו.
4. המדריך מכבד ושומר על זכויות יוצרים של עמיתים.
5. המדריך שומר על סודיות בנוגע למידע אישי על עמית, שאיבר קשור לעבודתו במוסד. (אם יש צורך - ידווח לממונים עליו).
6. המדריך ידווח למרכז המסלול על הסתייגותו מהצטרפות אדם המוכר לו כבלתי מתאים מבחינת כישוריו.

ד. מחויבות המדריך (המוביל האקדמי) למסגרות ההתנסות

1. המחויבות הראשונית של המד"פ במסגרות ההתנסות היא כלפי הסטודנט.
2. המדריך מתייחס בכבוד כלפי המדיניות החינוכית והנהלים של המוסד בו מתנסים הסטודנטים שלו ומנחה גם אותם לנהוג כך.
3. המד"פ מחויב לנאמנות ולסודיות כלפי המוסד החינוכי, ובהקשר למידע שהוא נחשף אליו כתוצאה מההתקשרות ביניהם, ומנחה גם את הסטודנטים לנהוג כך.
4. המד"פ מגבש קריטריונים להערכה שברורים לו, לסטודנטים ולמאמנים, שיהיו מוסכמים ומובנים לכולם.
5. המד"פ מתייחס, על בסיס כלים פרופסיונאליים לדרכי ההוראה של המאמן וליחסיו עם כל הגורמים במערכת בהם מעורב הסטודנט.
6. המד"פ ער לאיכות ההוראה של הסטודנט, שואף למנוע העברת ידע דיסציפלינארי שגוי ע"י הסטודנט ומטפל בנדון על בסיס שיקולי דעת קונטקסטואליים.
7. המד"פ מבהיר לסטודנט כללי התנהגות נאותים כלפי תלמידים, ומחדד את הסתכלותו

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَلْاَكَاَدِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمَعْلَمِيْنَ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education
עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

הפרס
הלאומי
ליאיות
ומצוינות

מגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

- והבחנתו ברגישויות ובמצוקות של תלמידים בכיתה. דואג למניעת פגיעה רגשית/פסיכית/ו/או אחרת בתלמידים.
8. המד"פ משתדל ליצור מסגרת של שותפות אמיתית עם המאמנים, ומעודד אותם להיות שותפים גם בהחלטה על הפסקת לימודים של סטודנטים שאינם מתאימים להוראה. ★★★★★
9. המד"פ שוקל באופן מקצועי האם לשלוח סטודנט לבי"ס שהמדיניות החינוכית שלו והרמה המקצועית שלו אינה תואמת את תפיסת ההכשרה במכללה.
10. המד"פ שוקל באופן מקצועי האם לשלוח את הסטודנט למורה מאמן שדרך הוראתו או התנהגותו אינם הולמים את תפיסת ציון העבודה המעשית יינתן ע"י המד"פ ויכלול
- 20% ציון של מורה המאמן
  - 20% פורטפוליו
  - 60% ציון של המוביל האקדמי

מה עושה המוביל במקרה של סטודנט חלש ואינו מתאים להוראה?

1. לאחר שהמד"פ החליט שהסטודנט אינו מתאים להוראה יצפה בשיעור אצלו ויעריך אותו לפי טופס הערכת סטודנט של המכללה.
2. המד"פ מודיע לרכז ההדרכה הכללי. רכז ההדרכה יישלח מדריך אחר מאותו תחום וייתן הערכה שנייה.
3. על סמך שתי ההערכות, הרכז יודיע לוועדה הפדגוגית במכללה אשר יזמינו את הסטודנט וידונו בהמשך דרכו.
4. אם הועדה החליטה שהסטודנט אכן אינו מתאים להוראה, תכתב המלצה לנשיא המכללה.
5. נשיא המכללה יחליט האם לקבל את המלצה או החלטה אחרת.
6. ההחלטה תימסר למד"פ שהוא ימסור אותה לסטודנט.

המד"פ אינו רשאי להפסיק את עבודתו המעשית של הסטודנט או להכשיל אותו מבלי לעבור את התהליך הנ"ל.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاْتِهْمِلِ الْمُعَلِّمِيْنَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 3-931-027-58

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

נהלים בהתנסות מעשית במסלול הסבה ולימודי המשך במכללת סכנין

1. כל סטודנט הנרשם ללימודים במסלול הסבת אקדמאיים להוראה מחויב ב 12 ש"ש התנסות.
2. מורה בפועל עם וותק של 5 שנים לפחות כאשר בשנת הלימודים הנוכחית מלמד בפועל וזו שנה שישיית קבלת פטור אך ורק מ 6 שעות.
3. סטודנטים בלימודי המשך (לקראת תואר B.Ed. או בתוכנית הרחבת הסמכה) חייבים גם הם בהתנסות מעשית. פטור מלא רק למי שסיים מוסמך בכיר בתחום ההתמחות באותה שכבת גיל (מסלול).
4. במידה והסטודנט הוא מורה בפועל במסגרת התואמת תוכנית הלימודים במכללה, אזי ניתן לאפשר לו התנסות באותה מסגרת.
5. המכללה תוכל לנייד את הסטודנט במסגרת ההתנסות המעשית בטווח של 30 ק"מ אזורית, הכל בכפוף לצרכי המערכת.
6. האחריות להענקת פטור או הטבה או כל התאמה בקשר להתנסות המעשית נתונה בידי רכו ההדרכה בחוג בתיאום עם רכות ההדרכה במכללה ורכז ההסבה ולימודי המשך .
7. חל איסור מוחלט על הסטודנטים לפנות באופן אישי לבי"ס בבקשה להתנסות אצלם, כאשר מתפקידו של המדריך בעצמו לתאם עם מסגרות ההתנסות וליידע את המכללה להמשך התקשרות פורמאלית. הסטודנט יופנה אך ורק ע"י המדריך או רכו ההדרכה למסגרת ההתנסות.
8. שעות ההתנסות שוות ערך לשעות הוראה בכל הקשור לחובות נוכחות ותשלום שכר לימוד. אימוני ההוראה המתקיימים עם המדריך הפדגוגי הם חלק מההתנסות המעשית ואינם באים במקום קורס הדידקטיקה / סדנא דידיקטית בכל אחת מהתמחויות.
9. במקרה שסטודנט בסדיר או בהסבה לא מסר פורטפוליו בזמן, המדריך ייתן ציון עובר
10. סטודנט שעושה הרחבת הסמכה בהתמחות שלו אינו חייב בהגשת פורטפוליו. אם הסטודנט הינו מורה בפועל, המדריך ייצפה בשלושה שיעורים שלו במהלך השנה למתן הערכה מסכמת. ובמקרה שהסטודנט אינו מורה בפועל יהיה לו מורה מאמן ללא צורך בהגשת פורטפוליו.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمُعَلِّمِينَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

התחייבות פרחי ההוראה כלפי ההתנסות המעשית בהוראה

- על פרחי ההוראה לדאוג להופעה הולמת וצנועה, דרך ליבוש שמתאים ומקובל על הסביבה והחברה שבה נמצא המוסד החינוכי
  - לשמור על סודיות באופן מוחלט בקשר למה שקורה עם עמיתיהם במוסד החינוכי, וכמו כן לשמור על סודיות בית הספר.
  - על פרחי ההוראה להיות נוכחים במוסד החינוך המאמנים לפני השעה 7:45 בבוקר.
  - למסור את הטפסים הרלוונטיים למזכירות ההדרכה בזמן.
  - לא להשתמש במכונות הצילום של המוסדות החינוכיים, אלא לצלם במכללה קודם.
  - לשמור על הנהלים והחוקים של המוסד החינוכי אשר מתאמנים בו.
  - להשתתף בכל הפעילויות ששייכות למוסד החינוכי שבו הם מתאמנים.
  - להתחייב בהקמת פרויקט או יוזמה בבית הספר.
  - לשלוח מערך שיעור למורה המאמן ולמד"פ לפני לימוד השיעור.
  - לכבד את המורים המאמנים והמדריכים הפדגוגיים ולשמור על קשר רשמי ולסכם איתם מתי להתקשר בכדי לעשות תיאום לשיעור הבא.
  - על הסטודנטים להישאר במסגרת האימון עד תום יום העבודה המעשית ולא לעזוב מבלי להודיע למורה המאמן והמדריך הפדגוגי
  - אם הסטודנט נעדר מיום העבודה המעשית עליו להשלים אותו במועד אחר ובתיאום עם המד"פ
  - במקרה של בעיית משמעת מצד הסטודנט, המד"פ רשאי להגיש את הסטודנט לוועדת משמעת אשר תדון בהמשך דרכו של הסטודנט.
  - המד"פ יבחר את המוסד והמורה המאמן ואין שום זכות לפרחי ההוראה לבחור מקום אחר.
- מכללת סכנין שואפת להפוך ההדרכה הפדגוגית להדרכה בשיטת השותפות עם בתי הספר ובך בית הספר נהפך מוסד להתפתחות מקצועית של פרחי ההוראה, בשיטה הזאת מס'

Professional Development School (PDS)

בית ספר להתפתחות מקצועית: פורום PDS במכון מופת (2013)

רקע תיאורטי

ה- PDS הופיע לראשונה בשנת 1986 בדוח קבוצת הולמס Holmes group report, המורים של מחר (Tomorrows Teachers) למרות שדגם ה- PDS משלב אלמנטים כמו מרכז פיתוח (Clark 1990) ב"ס להתנסות, ובית ספר שיתופי (Goodlad, 1990), הדגם הזה הוא יותר שבית ספר מעבדתי, או מקום לפיתוח קליני של מורים טירונים. אבל הדגם נחשב להיות מוסד חדש (Holmes, 1990).

בשונה מהדגם המסורתי, דגם PDS יוצר שותפות בין בתי הספר והמוסד המכשיר את הסטודנטים להוראה (אריאב 2001 זילברשטיין 1995). תכונת הכשרה זאת נותנת לסטודנטים את ההזדמנות ללמוד את ההוראה תוך כדי העשייה ההוראתית וההתנסות בפועל בבתי ספר (קיזל 2010).

אריאב וסמית מגדירות את השותפות כהזדמנות להתפתחות מקצועית סימולטנית של סטודנטים להוראה, מוריהם במוסד ההכשרה וסגל בית הספר. קוכרן- סמית (Cochran Smith 1991) שרטה שלושה דגמים אפשריים לשותפות זאת: דגם ההסכמה, דגם אי ההתאמה, ודגם התיאום השיתופי.

מטרות ועקרונות ה-PDS:

למרות שמספר רב של פילוט פרויקטים בדגם ה- PDS בוצעו במהלך השנים הקודמות לא נראתה עד עכשיו תכונת מפותחת בצורה מלאה. יוצרי התוכנית מדגישים שהמאמץ שלהם אינו דורש רק זמן עד שיניב את הפירות שלו בהכשרת הסטודנטים, ופיתוח ההתנסות המעשית שלהם אבל גם כמות משמעותית של זמן בכדי להגיע לרמה שבה יכולים להתפקד כמתוכנן. בחינת ספרות ה- PDS מגלה כמה נושאים משותפים לגבי המטרות והעקרונות ומהם התפקיד בפיתוח העבודה המעשית והכנת המורים וזה מקביל להוראה בבתי חולים במקצוע הרפואה (Goodlad 1990; Holmes, 1990; Kenndy, 1990).

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَلْاَكَاَدِمِيَّةِ
اَلْاَكَاَدِمِيَّةِ اَلْاَعْرَابِيَّةِ

מכללת סכנין (ע"ר)

מכללה אקדמית

באתרי להכשרת עובדי הוראה מעורב בהכנת פרחי ההוראה ולא רק המורה המאמן (Goolad, 1990; Clark, 1990).

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

על בית הספר להתפתחות מקצועית PDS לשקף את השונות הגיאוגרפית האתנית והכלכלית של אנלוגיית הסטודנטים

(1990, Pgach + Pach)

Holmes (1990) טוען שהפעלת ה-PDS היא תוצאה של שיתוף פעולה בין אוניברסיטאות לבתי ספר

ל PDS יש כמה חסרונות כמו צריכת משאבים רבים (Zilpher, 1990), חוסר תכונות מתאימות שמשלבים בין בתי

ספר ואוניברסיטאות להכשרת מורים (Goodlad, 1990). בתי ספר מעטים יכולים להצטרף לדגם ה-PDS המוצע

לכן פרחי ההוראה יצטרכו להכין את עצמם לתחרות על מקום להתנסות Zilpher, 1990

רציונל הנחות יסוד של הPDS

בהקמת מערכי PDS הודגש הרצון להבנות תהליכי הכשרה הממוקדים בשדה.

מחקרים מעודכנים יתרונו PDS

יתרונו PDS

- תרומת המכללה לבית הספר, למורים המאמנים, לתלמידים לסטודנטים
- תרומת בית הספר למכללה, להכשרה, לסטודנטים
- תוצרים לטווח הרחוק
- שינויים בדרכי ההוראה

1. במערך ה PDS הסטודנט הוא חלק מהמערכת הבית ספרית, יחד עם עבודתו בבית הספר כרוכה במיקוד רחב בתלמיד הבודד בכיתה

2. במערך ה PDS האינטראקציה הבלתי פורמלית היא חלק מהעבודה של הסטודנט, חלק מסדר היום של ההכשרה, והסטודנטים לומדים להכיר באמצעותה את המערכת הבית ספרית.

3. במערך ה PDS האינטראקציה הבלתי פורמלית היא חלק מהעבודה של המד"פ, וחלק מסדר היום של ההכשרה.

4. במערך ה PDS תדירות המפגשים שבין הסטודנט והמד"פ גבוהה יותר ובדרך כלל מתפרסת על פני כל ימי ההתנסות המעשית. יחסי סטודנט-מורה מאמן-מד"פ- בית הספר כמערכת מנוהלים על בסיס תפיסה הוליסטית

5. במערך ה PDS יש תיאום של מערך העבודה בין השלושה השותפים: הסטודנט, המורה המאמן והמד"פ. שלושתם שותפים לתהליך ההכשרה

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות

מגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِيْنِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
اَلْمُعَلِّمِيْنِ

להכשרת עובדי הוראה המורים המאמנים מתוודעים למהות תהליכי ההכשרה, ומתוודעים למגמות החדשות במערך ה-PDS המורים

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)

מכללה אקדמית

להכשרת עובדי הוראה המורים

מכללת סכנין
להכשרת עובדי הוראה

7. מבחינה ארגונית במערך ה PDS יש ריבוי סטודנטים בבית הספר. בבית הספר נמצאת קבוצה של סטודנטים ריבוי סטודנטים – משאב של בית הספר (משאב אנושי), למידת עמיתים
8. במערך ה PDS המד"פ נמצא בבית הספר כתוצאה מכך הוא נגיש לסטודנט ולמורה המאמן, וניתן להתיעץ בו, לפנות אליו בכל שאלה/בעיה.
9. במערך ה PDS למד"פ תפיסת אחריות ומחויבות רחבה בהקשר להכשרתו של הסטודנט בבית הספר (ובהקשר לעבודתו של המורה המאמן), מעבר לשיעור הבודד, ולכיתה האחת.
10. במערך ה PDS יש חשיבה לעבודה משותפת עם בית הספר ועם המורים המאמנים לאורך זמן – הדבר מאפשר תכנון עבודה מבוקר והצבת יעדים ארוכי טווח.
11. תפיסת ההכשרה על פי דגם ה PDS מניחה שהכשרה היא רב מימדית, ואיננה תלויה רק במעשיו של הפרט (המורה המאמן/סטודנט) אלא ביכולת לראות, להיתרם, לתרום ממכלול השותפים וממכלול הסיטואציות המתרחשות בשדה.
12. במערך ה PDS הסטודנט לומד ומתנסה במסגרת רחבה של עמיתים הלומדים, לעיתים, בהתמחויות שונות. קבוצת העמיתים מהווה קבוצה לומדת, תומכת, ומשקפת את הסיטואציה הבית ספרית (שילוב של מורים מדיסציפלינות שונות). "בית ספר קטן בתוך בית ספר גדול", "מסגרת בתוך מסגרת".
13. במערך ה PDS מתאפשרת חשיפה רבה למגוון של בעלי תפקידים, לדרכי הוראה מגוונות, לקשר עם הורים ולפעילות בלתי פורמלית.
14. במערך ה PDS הייתה בעבר (לפני אופק חדש) שעת רוחב משותפת לכלל המורים והסטודנטים. שעה זו היוותה כמסגרת ללימוד בקהיליית לומדים.
15. במערך ה PDS יש ריבוי של שיעורים שבהם ההכנה של השיעור נעשית בשיתוף בין סטודנט מורה מאמן מד"פ ועמיתים (הזמינות של המד"פ הופכת את הכנת השיעור לעשיר יותר). הבחירה של התכנים ותכנון השיעורים נעשית תוך מעורבות רב משתתפים. השילוב של מסלולים שונים לאותו מערך הכשרה מיצג תפיסה אינטרדיסציפלינריות.
16. במערך ה PDS מצטמצמת האפשרות לבחור את המורים המאמנים (לעיתים יש בכך קושי בשיבוץ).
17. מעמדו של המד"פ במערך ה PDS משתנה. (סמכות – שותף – עמית)
18. אין עדויות על ההבדלים בהתייחסות לתלמידים מתקשים/מצוינים בין שני הדגמים – אלו תלויים בסיטואציה עצמה.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
מגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمُعَلِّمِينَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

19. במערך ה PDS הנוכחות של המד"פ בבית הספר מאפשרת זיהוי יכולות הסטודנט, התמקדות בהתנהגות סטודנט, לזהות את מערכת היחסים שבין המורה המאמן הכנה לשיעור, משוב והערכה, מעקב על התפתחות המקצועית של הסטודנט – התמונה רחבה ויש בה יותר פרטים התורמים להבנה הכוללת.
20. במערך ה PDS כל השותפים מרוויחים מהשותפות. השותפים יוצרים תרבות משותפת תרבות שלישית הממוקדת ברווחים של כלל השותפים.
- במערך ה PDS המד"פ ונציגי הכשרה נוספים (כמו מדריכים דיסציפלינאריים) עוסקים גם במתן ליווי מקצועי לבית הספר. בית הספר נתרם באמצעות משאבים מקצועיים.

תיאור תכנית אקדמיה כיתה

תכנית אקדמיה כיתה, הינה תכנית חדשה להכשרת מורים המוצעת ע"י משרד החינוך שנועדה לשנות את פני העבודה המעשית במכללות, לרבות לעבור להוראה בצמד בכיתות הלימוד, תוך דגש על הלמידה המשמעותית בתהליכי הלמידה וההוראה. התוכנית מציעה שותפות רחבה ויותר משמעותית בין האקדמיה לשדה על פי המודלים של השותפות שהיו נהוגים למשך כמעט 10 שנים בישראל. התוכנית נותנת מענה לצפיפות בכיתה, תוך הצבת שני מורים, אחד ותיק ומנוסה והשני חדש, שילמדו בצמד. עיקר התוכנית הוא טובת התלמידים במוסדות החינוך ע"י הכשרת מורים מצוינים בהוראה. מכללת סכנין חוברת למחוז ומשלבת סטודנטים שלה בבתי הספר, מוסדות לחינוך מיוחד וגני ילדים בצורה אינטנסיבית בשנה ג' ולמשך שלושה ימים במשך השבוע. המכללה יכולה לתאם בין עבודה מעשית ולימודים תיאורטיים במכללה ע"י כך שהמכללה פתוחה שבעה ימים בשבוע ולמשך עשר שעות כל יום.

ההכשרה לפי דגם אקדמיה כיתה מציעה כ-70% הוראה בצמד עם מורה ותיק ומנוסה בתוך הכיתה, וכ-30% השתתפות הסטודנטים בפעילויות שונות בין כותלי ב"ס, כגון השתתפות בימים חברתיים בבה"ס, יוזמות ופרויקטים אשר ייעשו בהחלטה משותפת בין הסטודנטים, המורים המכשירים, והמדריך הפדגוגי והמנהל. המדריכים הפדגוגים בתיאום עם המרצים אשר מעבירים את ההשתלמויות להתפתחות המקצועית של המכשירים וכלל צוות בית הספר הם אלה אשר מביאים את הפרקטיקה ואת החדשנות לצוות המורים בבית הספר בכלל, ולמורים המכשירים בפרט. ומובילים תהליכי פיתוח מקצועי לצוות כולו.

**גומי
כות
ינות
הציבורי**

וק רבין ז"ל

كَلْبِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلْبِيَّةُ اَكَادِمِيَّةُ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית

מטרות התכנית

המטרה העיקרית של תכנית אקדמיה כיתה הינה ביסוס שותפות בין המכללה לבין מוסדות החינוך במגזר הערבי. וזה עלול להשפיע על איכות תהליכי ההכשרה של פרחי ההוראה הדבר מתבטא בשותפות בין כל הגורמים המעורבים בתהליכי ההכשרה של הסטודנטים. שותפות זו נובעת קודם כל מהסכמת כל הגורמים על שותפות כזו שעורבים בה גם המחוזות והרשויות. התכנית גם שואפת לקידום הלמידה המשמעותית במוסדות החינוך.

מטרות משניות

- העמקת הקשר בין סטודנטים ומורים מכשירים באמצעות שהייה למשך שלושה ימים בעבודה בצמד וביחד.
- יבוא הפרקטיקה ותוצאות מחקר חדישות לתוך כותלי בית הספר ע"י המדריך הפדגוגי אשר ידאג לפיתוחם המקצועי של מורי בה"ס.
- חיזוק הלמידה המשמעותית ע"י התאמת תהליכי ההכשרה להוראה ממוקדת שדה.
- פתרון חלקי לצפיפות בכיתה ובמיוחד במגזר הערבי שבו רוב הכיתות מכילות יותר מ-35 תלמידים.
- מורי בתי הספר ישתתפו בהשתלמויות המוצעות ע"י המכללה וזה עוזר לפיתוחם המקצועי ושמירת קשר על הנעשה בתחום הפרקטיקה.

- לבה"ס יהיה עוד כוח עזר בהוראה בדמות פרחי ההוראה. אלו יעזרו בהשתתפות בפרויקטים ויוזמות אשר יתרמו לתדמית בית הספר החיובית בקהילה ואצל ההורים והתלמידים של בה"ס.
- השותפות בין כל הגורמים בתכנית תשפר את הכשרת הסטודנטים ותפתח בפניהם דלתות שהיו סגורות קודם לכן.
- עידוד יוזמות חינוכיות ובית ספריות באמצעות השותפים לתוכנית, לרבות בתחומי פדגוגיה מתקשבת תומכת הוראה.
- תהיה אפשרות לעשות מחקר בתחום הכשרת המורים לבין הנעשה בשדה.

ייחודה וחדשנותה של התכנית המתקיימות במכללת סכנין:

מכללת סכנין הצליחה לבנות קשר מקצועי והדוק עם מאות בתי ספר במגזר הערבי במשך שנות פעילותה. רוב בתי הספר פותחים את שעריהם בפני הסטודנטים של המכללה, עשרות בתי ספר נמצאים בשותפות עם המכללה כבר הרבה שנים. לכן המכללה והנהלתה רואה בתוכנית "אקדמיה-כיתה" סוג של פרידת דרך בהכשרת המורים, והיא הכינה את כל הצוותים בין אם מדובר בראשי חוגים או רכז סטאז, השתלמויות והדרכה פדגוגית להתחיל ללמוד את התכנית ולהתחיל להכין את השדה, ה סטודנטים והמדריכים הפדגוגים.

**גומי
כות
ינות
הציבורי**
וק רבין ז"ל
☆☆☆☆

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית

- התכנית היא מאד רלוונטית למכללת סכנין כי:
- המכללה עובדת עם בתי ספר מהמגזר הערבי אשר יש בהם בעיית צפיפות של תלמידים.
  - רוב בתי הספר באזור הם עם מדד טיפוסי גדול כי רב הסטודנטים באים ממעמד סוציו-אקונומי נמוך.
  - יש נכונות לסטודנטים, למד"פים ולבתי ספר לעבודה בשותפות ובמיוחד שיש תגמול לכל הגורמים הדבר אשר מגביר את המוטיבציה שלהם.
  - המכללה העבירה הרבה השתלמויות בתחום ההכשרה כגון השתלמויות להכשרת מורים. מאמנים ושלחה הרבה מד"פים להשתתף בתכניות להכשרת מד"פים במכון מופת במהלך השנים. והיא מוכנה לבניית השתלמויות להכשרת מורים מכשירים אשר ישתתפו בתכנית.
  - המכללה מעוניינת שהמורים שהיא מכשירה יהיו הטובים ביותר בשדה ומאמינה שתכנית זאת תרים את הרמה של הסטודנטים המוכשרים.
  - בשנת 2015.2016 המכללה התוכנית יושמה בהצלחה גדולה לפי הסטודנטים, המכשירים ומנהלי בתי ספר השותפים בתכנית. במהלך השנה 46 סטודנטים משלושה חוגים: אנגלית, מתמטיקה וגיל רך מהמכללה השתתפו בתכנית בחמשה ישובים באזור הצפון.

מבנה יחידת ההדרכה. ההכשרה המעשית במכללה ופעילות הרכז

מכללת סכנין-מכללה אקדמית להכשרת עובדי הוראה רואה בהתנסות המודרכת בהוראה את תכלית הלימודים העיוניים המתקיימים בה, ומייחסת חשיבות רבה להכשרתם של סטודנטים להוראה. בעבודה המעשית ניתנת ההזדמנות לפרחי ההוראה לחיות את חיי הכתה ובית הספר בצורה אמיתית תחת פיקוחם של מורים מאמנים בעלי ניסיון רב שנים בהוראה, ומדרכים פדגוגים (מד"פים) מנוסים ומוכשרים. בתוך כותלי בית הספר הסטודנטים נחשפים לגורמים השונים המעורבים בתהליך ההוראה והניהול בבית ספר המאמן. כמו כן הסטודנטים צופים בפעילויות המתרחשות בבית הספר ומנשים לדון ולנתח אותם, ובנוסף הם צופים בשיעורים, מכינים מערכי שיעורים, מלמדים ועושים הערכות. העבודה המעשית במכללה נמשכת שלוש שנים ובמהלכם יכירו התלמידים את מערכת החינוך – מסגרות לימוד, תכניות לימודים ואוכלוסיות שונות של תלמידים. פרחי ההוראה יכירו את תכניות הלימודים, את ספרי הלימוד ואת העזרים הדידקטיים הנהוגים במקצועות הלימוד השונים, ויתנסו במגוון דרכי הוראה משמעותית והוראה בצמד. ובבית הספר מפתחים קהילות למידה. לסטודנט ניתן מ18 עד 21 שעות עבודה מעשית במהלך הלימודים שלו. לרוב שש שעות בשנה ב' ו-12 שעות בשנה ג'.

**הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות**
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِتَأْهِيلِ الْمُعَلِّمِينَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

היחידה כוללת 45 מדריכים פדגוגיים דיסציפלינריים וגנריים מעל יסודי, יסודי, גיל רך ובין מסלולי. וכ-600 פרחי ההוראה אשר מפוצלים לקבוצות בין 10-15 לכל מדריך לפי מסלול, שנתון וחוג. ההתנסות מתבצעת בבתי ספר מובחרים לפי קריטריונים אשר נבנו על ידי ועדת ההדרכה הפדגוגית במכללה ובשיתוף משרד החינוך מחוז צפון.

פעילות הרכז

פעילות הממונה על ההתנסות המעשית

- בחירת בתי ספר מתאימים בעלי מוניטין שיקלטו את פרחי ההוראה של מכללת סכנין ויצירת קשר איתם. וביקור בהם במהלך השנה
- בחירת מורים מאמנים מקצועיים ובעלי ניסיון שלוו את הסטודנטים מהמכללה בבית הספר במהלך שנת הלימודים.
- בחירת מדריכים פדגוגים מוכשרים, מקצועיים ומנוסים וזאת לאחר התייעצות עם ראשי חוגים.
- הכשרת מד"פים קיימים ע"י השתתפות בהשתלמויות פרופסיונליות במכון מופת. או בהשתלמויות שנערכות במכללה ע"י מרצים ממכון מופת.
- עריכת ישיבות חודשיות לכל המדפים במכללה בכדי לדון בענייני ההדרכה ולהשתתף בדיונים בין מדריכים מהתמחויות שונות.
- ניהול פורטל ההדרכה הפדגוגית שבו מדווח כל מד"פ וסטודנט על הנעשה ביום העבודה המעשית וגם בחירת מאמרים רלוונטיים בהדרכה ולהעלות אותם לפורטל.
- לדאוג לשיתוף פעולה הדדי עם בתי הספר תוך הזמנת מורים מבתי ספר מאמנים לימי עיון וטקסים במכללה, ולאפשר לתלמידי בית הספר להשתמש בספריית המכללה ובמתקנים שונים ולייצר קהילות למידה.
- לשמוע, לייעץ ולהקשיב לפרחי ההוראה במהלך העבודה המעשית ולקשר בינם לבין המד"פ או המורה המאמן במקרה של דיסקומוניקציה.

- בעלי תפקידים דוברי ערבית ביחידה

ד"ר מהא ארסלאן סלימאן: ראש ורכז החוג לחינוך מיוחד

ד"ר אבתסאם מרעי: רכזת ההדרכה בגיל רך וראש חוג

ד"ר ופיק היבי: ראש החוג למתמטיקה

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْلِ الْمُعَلِّمِيْنَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 3-931-027-58

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

ד"ר כאותר גאבר: ראש החוג לערבית

ד"ר גמאל אסדי: ראש החוג לאנגלית

ד"ר סיהאם חמזה: רכות קהילות אקדמיה כיתה

הדגמים השונים בהדרכה/ הכשרה מעשית

דגם אקדמיה כיתה בצירוף קורסי תפ"ר סטודנטים שנה ב'

דגם קהילות אקדמיה כיתה שנה ג'

דגם עמיתי אקדמיה (ב"ס חוקר) שנה ג'

מוביל תחום ההכשרה המעשית: הוא רכז ההדרכה במכללה ד"ר טארק מוראד

מטרות:

באמצעות ההכשרה המעשית המכללה משתדלת להשיג מטרות רבות מהן:

- הענקת הזדמנות לפרחי ההוראה להתנסות באופן אישי, תוך כדי התנסות ריאלית בתוך הכיתה, בית הספר והחברה.
- מתן כלים לתלמידים להתנסות במתודיות שונות אשר מתאימות לצורכי התלמידים בסביבה החינוכית.
- לאפשר לסטודנטים לעבוד באמצעות פעילויות חינוכיות שונות כמו: למידה אינדיבידואלית, למידה בקבוצות קטנות של תלמידים, הכנת בחינות והערכתם, השתתפות בטוילים, פגישות עם ההורים, ישיבות מורים ופעילויות סוציאליות שונות.
- לאפשר שותפות ועמיתות עם בתי הספר המאמנים תוך ביצוע פרויקטים, ימי עיון והשתלמויות.
- לאפשר הקמת קהילות למידה שמהם ובהם ישתתפו מורים מאמנים, פרחי הוראה ומדריכים פדגוגים. הקמת מרחב למידה היברידי.
- לחקר את העשייה בשדה דרך מחקרים אמפיריים ומחקרי פעולה.

**גומי
כות
ומצוינות**
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِينِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית

מדדי הצלחה

- יותר בתי ספר יתנסו ויהיו מוכנים ומעוניינים להשתתף בדגם ה PDS.
- הסטודנטים במודל זה יכירו את המערכת הבית ספרית ויהיו חלק בלתי נפרד מצוות בית תלמידי בית הספר, הדבר אשר יתרום בצורה חיובית להשיגי התלמידים האקדמיים.
- תתגלה שביעות רצון גבוהה יותר בקרב הסטודנטים והתלמידים שישתתפו במודל זה
- הגברת המעורבות של המורים המאמנים וצוות בית הספר בהכשרת פרחי ההוראה
- הסטודנטים והמורים המאמנים יבצעו מחקרים בהכשרה המעשית.
- הקמת קהילות למידה, מרחב היברידי ופורומים של למידה משותפת בין הגורים המעורבים בהדרכה

הכשרה מעשית ממוקד עיר או ישוב

ההכשרה המעשית אקדמיה כחה תתמקד בעיקר בשני ישובים קרובים מאד למכללה והם סכנין ועראבה. בחירת בתי ספר בשני היישובים תהיה בתאום עם משרד חינוך מחוז צפון, מנהלי בתי ספר והרשויות שמייצגות ע"י מנהלי פסגה וכמובן עם המכללה דרך ראש היחידה להכשרה מעשית והצוות של המובלים האקדמיים

משתתפי הצוות המכללתי

בהכשרה לפי המודל הזה ישתתפו מהמכללה: רכז לימודים, רכז הדרכה פדגוגית, ראשי חוגים ורכזי הדרכה בחוגים וכמובן המדריכים הפדגוגים.

תפקיד הצוות המכללתי בקידום המטרות

לתכנית ייבחרו מד"פים מנוסים בהדרכה בכלל ו-ב PDS בפרט בכדי שיהיו המובילים האקדמיים בתכנית זאת. המדריכים יהיו אנשי הקשר של האקדמיה לבתי הספר ויהיו אחראים על קיום ההכשרה מבחינה תיאורטית וידאגו לקיום קהילות למידה במרחב ההיברידי. כמו כן ידאגו לקיום מחקרי פעולה בכדי ללמוד מהתוצאות בכדי לשפר את ההכשרה באופן מתמיד, כמו כן מנהלי בתי ספר ביחד עם רכז ההדרכה במכללה ימנו את המורים המאמנים ומורה אחראי על התכנית ובך שהסטודנטים יוכשרו בהורה ובמחקר על ידי מורים מאמנים ותיקים ומנוסים פעולות מתוכננות לעמידה במטרות

אתר מקוון ופורטפוליו דיגיטאלי

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות

מגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِيْنِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاَهْمِلِ الْمُعَلِّمِيْنَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education

עמותה רשומה מס' 58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

כל מכללה שואפת לקידום היכולות האישיות של הסטודנטים, למיצוי היכולות הפדגוגיות של המרצים והמדריכים ולשיפור תהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה. שימוש פדגוגי מושכל בכלים טכנולוגיים חדשנים ובמשאבים עשירים שמעמידה רשת האינטרנט מאפשרים לקיים קשר קבוע בין הסטודנט והמרצה (מדריך), למנף את התקשורת בין הסטודנטים, ולנהל מערכת של הגשת מטלות הכוללת גם משוב מדויק ומקצועי של המרצה (המדריך).

עם התקדמותה של "תוכנית התקשוב הלאומית" במערכת החינוך, גבר הצורך בסטודנטים להוראה שמסוגלים להיות ראשי החץ להטמעת הלמידה המתקשבת שמשלבת פדגוגיה חדשנית במוסד בו ייקלטו. על מנת שהמורים לעתיד יוכלו לעשות זאת, עליהם לחוות למידה מתקשבת מיטבית במהלך הכשרתם כפרחי הוראה.

• **האתר האישי של המדריך הפדגוגי:**

- ❖ יהווה מאגר דינמי של חומרים הקשורים בנושא ההדרכה הפידגוגית בכלל ובמקצוע הלימוד בפרט.
- ❖ יעודד את השיח בין הלומדים ובין הלומדים למורה, יעודד יוזמה ושאלת שאלות,
- ❖ ויאפשר מתן משוב ממוחשב ע"י שימוש בכלים מתקשבים כמו בלוגים, פורומים לדיון, שאלונים ממוחשבים כו'
- ❖ יזרז בניית תוצר הפורטפוליו הדיגיטלי. לתלקיט (פורטפוליו) יתרון כפול:
  - ככלי של הערכה מעצבת, כשלב בתהליך של התפתחות אישית.
  - ככלי של הערכה מסכמת, בה התלקיט עשוי לשקף בצורה מהימנה את העשייה בפועל.
- ❖ יחייב בקרה עצמית של תהליכי הלמידה, איסוף ותיעוד ממצאי הלמידה ושיקופם ללומדים אחרים.
- ❖ יאפשר ללומדים לקבל משובים לאורך כל התהליך ולא רק בקטעי השיא.

פורטל ההדרכה של מכללת סכנין

- <http://old.sakhnin.ac.il/admin/practicum>

נבנה בשנה האקדמית תשע"א בתיאום בין אנשי המחשבים והוועדה של ההדרכה הפדגוגית במכללה.

• **המטרות של פורטל ההדרכה הן:**

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל

كَلِيَّةُ سَخْنِيْنِ
كَلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةِ
لِاْتِهَامِ اَلْمُعَلِّمِيْنِ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education
58-027-931-3

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית

להכשרת עובדי הוראה בהדרכה פדגוגית במכללה

- תכנון העבודה המעשית: בחירת בתי ספר ומורים מאמנים וחלוקת הסטודנטים לבתי ספר המשויכים למדריך ולמורים מאמנים.
- תיאום ותכנון יום העבודה המעשית דרך הפורטל.
- דיווח של הגורמים המעורבים בהדרכה פדגוגית על העבודה שלהם במסגרות החינוך של שלהם בסוף יום האימון.
- העלאת טפסים, הנחיות ומאמרים בהדרכה פדגוגית לפרחי ההוראה, מורים מאמנים ומדריכים פדגוגים.
- התקשורת בין סטודנטים מורים והמדריכים הפדגוגים שלהם בענייני ההדרכה: מערכי שיעורים, תצפיות, רפלקציה ושיחות משוב.

תפעול הפורטל

המדפים אשר יתמנו יקבלו שם משתמש וסיסמה מהמכללה, כדי להיכנס לפורטל ההדרכה, בהתחלת השנה המד"פים מכניסים את שמות בתי ספר האימון אשר ייקלטו את פרחי ההוראה. וגם מכניסים את שמות הסטודנטים תחת הדרכתם ומשייכים את הסטודנטים לבתי ספר אשר יתאמנו בהם והמורים המאמנים. לאחר מכן על המד"פ לדווח על העבודה המעשית בסוף יום ההדרכה, הדיווח מתייחס לעשיית הסטודנטים במשך יום ההדרכה שהוא חמש שעות שבמהלכם על כל הסטודנט ללמד, לצפות, לשבת עם מורה מאמן, עם מד"פ וקבלת רפלקציה או משוב. וגם המד"פ מדווח על סדנת אימוני ההוראה השבועית. ועל הסטודנטים לדווח על העשייה שלהם בכל שעור במשך יום האימון כמו לימוד, צפייה וישיבה עם מד"פ או מורה מאמן, בנוסף על הסטודנטים לדווח על סדנת אימוני ההוראה השבועית. מזכירת ההדרכה הפדגוגית תפקח על הפורטל ותפנה למדריכים הפדגוגית במקרה של חוסר דיווח, והיא מדווחת להנהלת המכללה על הנעשה בפורטל.

הפרס
הלאומי
לאיכות
ומצוינות
במגזר הציבורי
ע"ש יצחק רבין ז"ל
☆☆☆☆☆

كُلِيَّةُ سَخْنِينِ
كُلِيَّةُ اَكَادِمِيَّةُ
لِتَاھِيْلِ الْمُعَلِّمِيْنَ

The College of Sakhnin (R.A) Academic College for Teacher Education
עמותה רשומה מס' 3-931-027-58

מכללת סכנין (ע"ר)
מכללה אקדמית
להכשרת עובדי הוראה

